

Jämtlands Gymnasieförbund

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Jämtlands Gymnasieförbund, Wargentin
2B, i Östersunds kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jämtlands Gymnasieförbund att senast den **3 augusti 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se En delredovisning av hur arbetet framskrider ska vara Skolinspektionen tillhanda senast den **30 mars 2020**.

Nedan redovisas de åtgärder som Skolinspektionen anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Jämtlands Gymnasieförbund inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det på gymnasieskolenheterna finns tillgång till elevhälsa för eleverna, så att den kan användas främst förebyggande och hälsofrämjande och för att stödja elevernas utveckling mot målen. (2 kap. 25 § skollagen; Lgy 11, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att genomföra en utvärdering av skolenheternas förutsättningar och behov av psykologiska insatser i elevhälsan. I detta ingår att föra en dialog med berörda rektorer. Utvärderingen ska dokumenteras.
- Se till att det vid skolenheterna finns tillgång till psykolog så att psykologiska insatser kan ingå i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och för att stödja elevernas utveckling mot målen. Se till att vid resursfördelningen ta hänsyn vad som framkommit i utvärderingen av skolenheternas behov och förutsättningar.
- Rektorn vid skolenheten Wargentin 2B ska se till att psykolog används i elevhälsans förebyggande och främjande arbete och för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Bedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen i sin helhet uppfyller de krav som finns i skollagen och i andra författningar. I detta ansvar ligger att rätta till brister närhelst de framkommer.

Skolinspektionen bedömer att det inte finns tillräcklig tillgång till psykolog och att psykolog inte medverkar i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Föreläggande

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer huvudmannen inte ser till att det i elevhälsan finns tillräcklig tillgång till psykolog, så att psykolog kan ingå i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete och för att stödja elevernas utveckling mot målen. Vid huvudmannens skolenheter används psykolog endast vid enstaka tillfällen för åtgärdande insatser som rör enskilda elever. Vid skolenheten Wargentin 2B har detta dock inte förekommit de senaste åren. Detta innebär att psykolog saknas helt i elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete och att det inte finns möjlighet till samverkan mellan elevhälsans samtliga kompetenser. Skolinspektionens utredning visar att detta gäller samtliga huvudmannens skolenheter. Skolinspektionen bedömer därför att verksamheterna inte lever upp till skollagens krav i fråga om elevhälsans omfattning.

I Skolinspektionens utredning framkommer att huvudmannen har planer på att rekrytera en psykolog och att huvudmannen bedömer att en tjänstgöringsgrad om 20 procent, motsvarande åtta timmar per vecka, ska vara tillräckligt för att möta de behov som finns hos gymnasieförbundets alla skolenheter och ca 3 400 elever. Detta skulle motsvara ca 17 000 elever per en heltidsanställd psykolog. Enligt Skolinspektionens mening är det en brist att huvudmannens planerade resursfördelning inte bygger på en utvärdering av behoven på de olika skolorna.

Huvudmannen behöver se till att det finns tillgång till den personal och de resurser som krävs för att elevhälsan ska kunna utföra sina samlade arbetsuppgifter utifrån vad som anges i skollagen. Skolinspektionen framhåller vikten av att huvudmannen i samband med resursfördelningen tar hänsyn till lokala behov och förutsättningar, bland annat genom att föra en dialog med rektorerna. Som ett exempel kan nämnas att det under Skolinspektionens tillsynsbesök vid skolenheten Wargentin 2B framkommer att det finns en omfattande problematik med psykisk ohälsa bland eleverna.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det för eleverna i gymnasieskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsans insatser ska vara medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska. För dessa insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och personal med sådan kompetens att elevers behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

I förarbetena till skollagen framgår att skolan har ett ansvar för att skapa en god lärandemiljö för elevernas kunskapsutveckling och personliga utveckling. Elevhälsans

arbete bör i stor utsträckning vara förebyggande och ha en hälsofrämjande inriktning. Vidare följer att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling och undervisning om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning m.m. Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen själv avgör personalstyrkans storlek och inriktningen på dess kompetens utifrån lokala behov och förutsättningar. Förtydligandet av vilka personalkategorier som ska ingå i elevhälsan görs för att säkerställa att elevhälsan har tillgång till tillräcklig kompetens för att eleverna ska få det stöd de behöver (prop. 2009/10:165 s. 276 och 657).

Skolinspektionens utredning

I intervjuer med huvudmannens elevhälsochef och skolenhetens rektor, lärare samt representanter för elevhälsan framkommer att det saknas tillgång till psykolog i elevhälsan och att det har saknats de senaste åren. Huvudmannen har upphandlat tjänst av olika psykologer när rektorer efterfrågat detta. Enligt elevhälsochefen har ett till fyra ärenden per år lyfts till huvudmannen från alla skolenheter inom Jämtlands Gymnasieförbund. Vid skolenheten Wargentín 2B har detta dock inte förekommit de senaste åren. Inte i något av nämnda fall har de psykologiska insatserna varit av hälsofrämjande och förebyggande karaktär. Elevhälsochefen uppger att en rekrytering av psykolog med en tjänstgöringsgrad om 20 procent pågår vid tillsynstillfället. Enligt elevhälsochefen är förhoppningen att tjänsten är tillsatt i inledningen av år 2020. Huvudmannens bedömning är att 20 procent tjänst motsvarar de behov som framkommit av rektorer förfrågningar de senaste åren.

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan på skolenheten Wargentín 2B samt av skolenhetens systematiska kvalitetsarbete framgår vid flera tillfällen att psykisk ohälsa bland eleverna är ett stort och växande problem. På samhällsvetenskapsprogrammet och barn- och fritidsprogrammet beskrivs psykisk ohälsa som en orsak till att många elever inte når en gymnasieexamen. Exempelvis framgår av skolenhetens resultatanalys att *"Målet måste vara att alla ska nå gymnasieexamen, men för många elever är det inte aktuellt då sjukskrivning pga psykisk ohälsa gör att heltidsstudier inte är möjligt"*.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheterna uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Jämtlands Gymnasieförbund uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Jämtlands Gymnasieförbund uppfyller författningarnas krav inom extra anpassningar och särskilt stöd.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Jämtlands Gymnasieförbund uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Jämtlands Gymnasieförbund uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Jämtlands Gymnasieförbund uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Linnéa Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Linnéa Lundberg

X Robert Sondell

Föredragande
Signerat av: Robert Sondell

I handläggningen av ärendet har även utredaren Terje Holand medverkat.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Jämtlands Gymnasieförbund, Wargentin 2B

Fakta om Jämtlands Gymnasieförbund, Wargentin 2B

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Jämtlands Gymnasieförbund under hösten 2019. Jämtlands Gymnasieförbund, Wargentin 2B besöktes av Skolinspektionen mellan den 12 november 2019 och den 20 november 2019.

Jämtlands Gymnasieförbund bedriver utbildning på totalt 18 skolenheter i 5 kommuner. Skolenheten Wargentin 2B ligger i Östersund och omfattar barn- och fritidsprogrammet samt samhällsvetenskapsprogrammet. Vid enheten går drygt 400 elever varav ett 60-tal på barn- och fritidsprogrammet. Skolan är centralt belägen i Östersund och omfattar ytterligare 7 enheter med totalt över 2200 elever. Enheten Wargentin 2B leds av en rektor. Enligt Skolverkets statistik var 96,3 procent av lärarna läsåret 2018/19 legitimerade och behöriga i minst ett av sina undervisningsämnen vilket var högre än genomsnittet i riket som vid samma tillfälle var 81,7 procent.

Måluppfyllelse

Enligt Skolverkets officiella statistik för 2017/18 framgår att den genomsnittliga betygspoängen för avgångselever (i minst 2500 poäng) för elever från samhällsvetenskapsprogrammet var 14,6. Motsvarande resultat i riket var 14,4.

Den genomsnittliga betygspoängen för avgångseleverna på barn- och fritidsprogrammet var samma läsår 12,2 medan motsvarande resultat för riket var 12,9.

Andelen avgångselever med gymnasieexamen läsåret 2017/18 var totalt på enheten 88,6 procent (91,2 procent av eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet och 72,2 procent av eleverna på barn- och fritidsprogrammet).

Ur resultaten för skolenkäten vårterminen 2019 kan det utläsas att elever i år 2 värderat studieron i paritet med rikets genomsnitt medan tryggheten upplevdes vara något lägre än genomsnittet för enkätomgången (7,4 respektive 8,2 på en 10-gradig skala). Inga större skillnader kan noteras i mäns respektive kvinnors svar.

Den pedagogiska personalen har vid samma tillfälle skattat såväl studieron som tryggheten för eleverna något lägre än genomsnittet för enkätomgången (studiero 6,5 i jämförelse med 7,1 samt trygghet 7,7 vilket ska jämföras med 8,2).